

Diagnoza społeczności lokalnej dzielnicy Łazarz 2019

Centrum Inicjatyw Międzykulturowych
2019
HORYZONTY

Poznań

MCIL ŁAZANKA

Spis treści:

1. Co to jest CIL?
2. Wprowadzenie do diagnozy.
 - 2.1. Opis dzielnicy Łazarz.
 - 2.2. Opis działań MCIL Łazanka..
 - 2.3. Cel diagnozy.
3. Diagnoza potrzeb, problemów i potencjałów społeczności z dzielnicy Łazarz w 2019.
 - 3.1. Metodologia zastosowana.
 - 3.2. Analiza zebranego materiału badawczego
 - 3.3. Wnioski.

1. Co to jest CIL?

CIL czyli Centrum Inicjatyw Lokalnych to program uruchomiony przez Gabinet Prezydenta Miasta Poznania w 2016 roku. Program realizowany jest w ramach otwartych konkursów ofert na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2016 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Polega na współpracy pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi i powstał z potrzeby rozwoju społeczności lokalnej oraz promowania aktywności społecznej. Program CIL zakłada tworzenie warunków do rozwoju wspólnot lokalnych, rozumianych jako proces upodmiotowienia ludzi, w którym zmiana rzeczywistości następuje w wyniku aktywności mieszkańców i zdolności do przekształcania środowiska własnymi siłami. Atutem Programu CIL jest możliwość realizacji przez mieszkańców lokalnych inicjatyw oddolnych - które są bezpośrednią odpowiedzią na potrzeby lokalne zgłaszane przez wspólnoty.

Założenia Centrum Inicjatyw Lokalnych:

- pobudzanie aktywności społecznej oraz tworzenie warunków do rozwoju wspólnot lokalnych,
- działania oparte o diagnozę środowiska lokalnego, mapę zasobów i potrzeb,
- tworzenie kompleksowej oferty skierowanej do określonej terytorialnie grupy docelowej,
- tworzenie przestrzeni sprzyjającej samoorganizacji i integracji mieszkańców.

Co wyróżnia Program CIL?

- połączenie dwóch metod aktywizacji społeczności lokalnych - regrantingu i organizowania społeczności lokalnej,
- wsparcie społeczności w rozwijaniu wspólnych działań i tworzeniu sieci współpracy,
- sieć współpracujących ze sobą podmiotów, które w ramach swoich indywidualnych i wspólnych działań tworzą płaszczyznę do aktywnego udziału mieszkańców w życiu lokalnym, gdzie kreowane i koordynowane są działania wzmacniające i pobudzające aktywność społeczną w tym działania na rzecz wspólnej przestrzeni, rozwoju społecznego i partycypacji,
- utworzone sieci współpracy na stałe wspierają rozwój społeczności i tworzenia środowiska zmiany.

(źródło: <https://www.poznan.pl/mim/main/centrum-inicjatyw-lokalnych,p,35745,37304.html>)

2. Wprowadzenie do diagnozy.

2.1. Opis dzielnicy Łazarz.

Łazarz należy do największych dzielnic Poznania. Mimo pojawiających się coraz częściej instytucji i grup nieformalnych działających w tej okolicy wielu mieszkańców wciąż pozostaje nieaktywnych społecznie. Jest to wynikiem wielu czynników: braku odpowiedniej oferty dla mieszkańców, braku informacji o niej, rozległego obszaru (często osoby mieszkające w okolicach Górczyna mają “za daleko” - co sygnalizowało nam kilka osób, również z Rady Osiedla), oraz tego, że działalność taka nie jest po prostu popularna. Wiele osób nic nie robi, ponieważ taka jest ogólna tendencja w gronie znajomych, rodzinie itd. W działaniach organizowanych na terenie Łazarza, często biorą udział te same osoby, najczęściej znajomi osób organizujących wydarzenia, już aktywni (to również sygnalizowały nam osoby aktywne, które próbują organizować społeczność lokalną na Łazarzu). Nie jest to zresztą nienaturalna tendencja, pobudzenie społeczności lokalnej wymaga czasu i oczywiste jest, że najpierw działają osoby z natury aktywne, ale krok po kroku osoby uczestniczące w wydarzeniach przyprowadzają swoich znajomych, po jakimś czasie sami zaczynają się angażować oraz organizować przestrzeń społeczną dla siebie, ponieważ zauważają i internalizują, że jest to możliwe i przynosi efekty. Dobrym przykładem tego zjawiska jest Ogród Łazarz - oddolna inicjatywa skupiająca mieszkańców kilku bloków, którzy sami dla siebie organizują wiele wydarzeń, odpowiadających na swoje potrzeby. Innym problemem stanowiącym barierę dla rozwijania działalności nawet wśród osób aktywnych, z pomysłami jest brak wiedzy i umiejętności dotyczących pozyskiwania środków na ich realizację. Jednak i to miejsce zostało pozostawione samo sobie i z tego względu reaktywowaliśmy ogród oraz realizujemy tu wiele inicjatyw społecznych. MCIL Łazanka to Mobilne Centrum Inicjatyw Lokalnych znajdujących się na Łazarzu, które mając na uwadze potrzeby mieszkańców oraz specyfikę dzielnicy wychodzi naprzeciw ze swoją ofertą kulturalno-edukacyjną. MCIL ŁAZANKA staje się miejscem integrującym społeczność lokalną, punktem informacyjnym, który umożliwia kierowanie osób, które chcą działać społecznie w odpowiednie miejsca.

2.2. Opis działań MCIL Łazanka.

Odróżniamy się od innych CILi dwoma aspektami, pierwszy jest taki, że jesteśmy Centrum Mobilnym, oznacza to, że mimo iż biuro mamy w jeden z łazarskich Szkół (Gimnazjum 51 na ul. Klaudyny Potockiej) działamy wszędzie, na całej dzielnicy. Głównie możecie nas spotkać z inicjatywami w szkołach, barach, parkach, na ulicach i skwerach oraz u lokalnych partnerów takich jak: Inkubator Kultury Pireus, w Klubie Osiedlowy KRAĞ Spółdzielni Mieszkaniowej Grunwald. Współpracujemy również z Muzułmańskim Centrum Kulturalno- Oświatowym oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie itd. Kolejnym, drugim aspektem naszej wyjątkowości jest fakt, że realizatorem MCIL Łazanki jest organizacja Centrum Inicjatyw Międzykulturowych Horyzonty w skrócie CIM Horyzonty, stąd też w założeniu projekty są lokalne z elementem międzynarodowości. W obydwóch profilach (MCIL Łazanki i CIM Horyzonty) celami są działania na rzecz rozwoju młodzieży, społeczności lokalnych oraz międzykulturowości. W ramach tegorocznej edycji MCIL Łazanki przeprowadziliśmy szereg spotkań, szkoleń, zrealizowaliśmy inicjatywy oddolne:

a) Cykl szkoleń dla mieszkańców "Od pomysłu do projektu" - gdzie mieszkańcy/nki mogli dowiedzieć się jak zrealizować swój projekt, gdzie się udać, uzyskać środki na własne inicjatywy oddolne. Zapoznali się również z podstawami pracy metodą projektu oraz zagadnień związanych z różnymi aspektami zarządzania projektem (diagnoza, promocja, finansowanie, komunikacja, marketing, ewaluacja, opracowywanie strategii i inne), jak i kontynuacji podejmowania działań społecznych za pomocą innych środków finansowych (małe granty, działania solidarnościowe Europejskiego Korpusu Solidarności Programu Erasmus plus itp.). Nabyte przez uczestników kompetencje przyczyniły się do tworzenia nowych inicjatyw zmieniających Łazarz, również po zakończeniu działania MCIL Łazanki. W roku 2018 powstało 9 inicjatyw, w 2019 również. Uczestnicy/czki szkolenia zyskali trwałą wiedzę jak realizować swoje pomysły oraz rozwinęli prospołeczną postawę, stając się aktywnymi mieszkańcami dzielnicy. Mieli okazję do konsultowania przygotowywanych działań na poziomie składania wniosku oraz jego implementacji. Całość szkoleń była zakończona warsztatem ewaluacyjnym, który pozwolił przyjrzeć się poszczególnym aspektom realizowania projektu, napotkanym trudnościom oraz sposobie radzenia sobie z nimi, wyciągania wniosków i dzielenia się dobrymi praktykami. Prowadziliśmy już tego typu szkoleniach, po których powstały nowe projekty łazarskich artystów (koncerty dla osób wykluczonych zespołu „Smutne piosenki”), koła wolontariatu

(Klub „Batmany”), inicjatywy (Festiwal Zdrowia, Niepokorni 56, Grupa teatralna "Krag", Mentor Łazarski, Joga na świeżym, Łazarz Taniec Hula, Dzień Sąsiada, Morze za blokiem) nowe wnioski i inicjatywy.

b) Trzy darmowe cykle warsztatów „Rozum- Dusza- Ciało” plus dodatkowe wydarzenia. Warsztaty rozwojowe były prowadzone w nurcie psychologii pozytywnej i dotyczyły poszukiwania dobrostanu osobistego i zarządzania różnorodnością poznając teorię Well-Being, ucząc się technik relaksacji i podążając za osiągnięciem Work-Life Balance. Na poziom zadowolenia z życia codziennego, zgodnie ze wskaźnikiem Well-Being Index, wpływa 5 kluczowych elementów, do których należą: Sens (czerpanie satysfakcji z tego, co się robi), Relacje (życzliwe, szczerze i wspierające relacje z innymi ludźmi), Finanse (bezpieczeństwo, stabilizacja finansowa, Społeczność (poczucie bycia częścią większej grupy), Zdrowie Fizyczne (dobre zdrowie, aktywność fizyczna). Spotkania służyły budowaniu pewności siebie oraz otwartości na aktywne włączanie się w działania społeczności lokalnej. Dlatego właśnie zaproponowaliśmy 3 cykle holistycznych warsztatów Rozum- Ciało- Dusza, które odbyły się będą jesienią (między wrześniem a grudniem - 3 cykle). Pierwsze dwa cykle miały podobny do siebie wygląd, były one skupione w swej strukturze szczególnie na warsztatach. W ramach Rozum- Dusza- Ciało uczestnicy mieli okazję posłuchać m.in. o podróżach do Nepalu, o tym jak ważne jest świadome wybieranie produktów w sklepach, o tym jak ważny jest relaks i wyrozumiałość dla samego siebie podczas zajęć jogi, oraz o tym, że ilość smogu jest coraz bardziej istotnym i niebezpiecznym elementem naszego życia. W Każdy z cykli obejmował 3 odrębne warsztaty prowadzone przez specjalistów z poszczególnych zakresów:

1. **Rozum:** warsztaty w pierwszym cyklu pozwoliły grupie nieco lepiej się poznać i zintegrować. Uczestnicy próbowali znaleźć odpowiedź na pytanie o to czym jest ogólny dobrostan człowieka, a także przeanalizować te obszary codziennego życia, które mają kluczowy wpływ na ich dobre/złe samopoczucie. W drugim cyklu zajęcia obejmowały zagadnienia związane z Rozumem, jednak w bardziej psychologicznym kontekście.

2. **Ciało:** warsztaty pozwoliły uczestnikom poznać lepiej swoje ciało i jego potrzeby, dowiedzieć się jak o nie dbać i jak dostarczać mu niezbędnych elementów jakimi są sen, relaks, odpowiednie żywienie, wysiłek fizyczny. Dodatkowo w pierwszym cyklu uczestnicy

poznali techniki manualne podczas zajęć z dyplomowanym fizjoterapeutą, dzięki którym teraz będą mogli zrelaksować sami swoje mięśnie i pozbyć się napięć wynikających nie tylko ze napiętych struktur ale i stresu. W drugim cyklu zaprosiliśmy Agatę Ożarowską, podróżniczkę, która opowiadając o swojej wizycie na Borneo zwracała uwagę, jak ważne jest orientowanie jak wygląda produkcja oleju palmowego i innych elementów jedzenia przy których produkcji giną niewinne zwierzęta.

3. **Dusza:** warsztaty pozwoliły uczestnikom na przyjrzenie się własnym wartościom i potrzebom, zdefiniowaniem celów oraz zasobów. W pierwszym cyklu zajęcia z dwoma Psycholożkami pozwoliły uczestnikom na poznanie sposobów utrzymywania motywacji oraz osiągania stanu równowagi Work-Life Balance. W drugim zostały przeprowadzone zajęcia Jogi, których zainteresowanie było bardzo duże, jednak miejsce w którym zostały one zrobione, musi zostać zmienione z powodu hałasu i zbyt niskiej temperatury.

c) Warsztaty międzypokoleniowe i międzykulturowe "Przez żołądek do kultury" i inne. Te spotkania, można określić jako: "Integracja i nabywanie wspólnych kompetencji poprzez wspólne gotowanie, zbliżenie poprzez teatr, tańce i śpiew z młodzieżą". W 2019 roku takich spotkań z wolontariuszami CIM Horyzonty odbyło się kilka. Seniorzy bo to do nich głównie skierowana jest oferta, mogli dowiedzieć się informacji i spróbować jedzenia z krajów takich jak: Rumunia, Grecja, Włochy, Turcja itd. Rezultat przyczynił się do integracji międzypokoleniowej dzielnicy i wymiany wiedzy, doświadczenia i umiejętności między młodymi ludźmi i seniorami.

d) Poszerzenie oferty i promocja Otwartej Biblioteki Aktywizującej oraz Kącik Informacji ŁAZAREK o działaniach na Łazarzu oraz innych możliwościach działań. Każdy z mieszkańców Łazarza dzięki kącikowi informacji ma stały dostęp do materiałów informacyjnych, podręczników o wielokulturowości, antydyskryminacji, społeczeństwie obywatelskim, wolontariacie, prawach człowieka i zwierząt, ekologii, ale też o Łazarzu i Poznaniu oraz działaniach odbywających się na Łazarzu. Biblioteka funkcjonuje także po zakończeniu projektu stale podnosząc wiedzę mieszkańców

Łazarza na ww. tematy - rezultat będzie mieć więc charakter trwały. W roku 2019 tematem pilnym jest ekologia i czystość dzielnicy, toteż kącik wzbogacił się również o tym temacie pozycje książkowe.

- e) Kampania Czysty Łazarz dla klas szkół łazarskich. Tematami, które poruszaliśmy podczas zajęć z dziećmi były: smog, recykling, użycie ścieżki edukacyjnej w Ogrodzie Łazarz. Spotkań było przynajmniej 5. Podczas 30 Dni Łazarza nasi wolontariusze również, przeprowadzili warsztaty upcylingowe, ucząc dzieci i ich rodziców jak ponownie wykorzystywać odpady z własnego domu i jak zrobić coś z niczego. Podczas wizyty studyjnej odbywającej się 21 Listopada u jednego z lokalnych partnerów, mieszkańcy Łazarza mieli okazję posłuchać eksperta mówiącego na temat programów antysmogowych i o poziomie zagrożenia życia przez smog. W grudniu odbyły się dwa warsztaty w łazarskich szkołach, gdzie edukatorka wraz z wolontariuszem poruszała temat zanieczyszczenia powietrza i tego jak to wygląda w innych krajach. Pod koniec warsztatów młodzież wypracowywała potencjalny wygląd kampani antysmogowej dla własnej dzielnicy, ponieważ zainteresowanie pojawiło się dość spore ze strony najmłodszych jak i nauczycieli działania będą kontynuowane w roku 2020.
- f) Udział w corocznym święcie dzielnicy czyli w Dniach Łazarza z wolontariuszami oraz uczestnikami naszych działań, współorganizowanie festynu i parady łazarskiej. W tym roku zorganizowaliśmy ArtWalk, który zachęcał uczestników do zwiedzenia 30 miejsc związanych ze sztuką mieszczących się na naszej dzielnicy. Pozwoliło to na sieciowanie się i poszerzenie swej wiedzy na temat ciekawych miejsc na Łazarzu. W ogrodzie Łazarz, odbył się Dzień Sąsiada podczas, których dzieci i młodzież miała możliwość uczestniczyć w wielu warsztatach, powstał też mural na temat mniejszości narodowych do którego współtworzenia, również zostały zaproszeni najmłodsi. Mural do dziś można obejrzeć w Ogrodzie Łazarz na ul. Dmowskiego.
- g) Wzmocnienie infrastruktury społeczności lokalnej i jej postaw prospołecznych oraz aktywizacja mieszkańców poprzez spotkania informacyjne, edukacyjne i konsultacyjne, jak i tworzenie partnerstw w rejonie działania CIL-a. Służyło to przede wszystkim tworzeniu diagnozy zasobów i potrzeb społeczności łazarskiej i projektowaniu działań zgodnych z jej wynikami.

h) Przeprowadzenie zajęć językowych dla seniorów przez zagranicznych wolontariuszy.

Poprzez wyżej wymienione działania chcieliśmy i nadal chcemy :

1. Aktywizować mieszkańców/nki Dolnego Łazarza i rozwijać postawy prospołeczne i obywatelskie.
2. Integrować międzypokoleniowo i lokalnie, prowadząc do samopomocy sąsiedzkiej i wspólnych inicjatyw.
3. Otwierać i uwrażliwiać społeczności lokalne i wzbogacać rodzimą kulturę o czynnik międzynarodowy i międzykulturowy (poprzez działania zagranicznych wolontariuszy, spotkania z podróżą i innymi kulturami, projekty wspierające integrację cudzoziemców i Polaków; prowadzenie warsztatów kulinarnych z różnych stron świata oraz debaty międzykulturowej).
4. Poinformować społeczność lokalną na temat innych inicjatyw odbywających się w obrębie dzielnicy, jak i całego miasta.
5. Przeszkolić lokalnych animatorów/ek w zakresie działań społecznych, kultury i ekologii, którzy swoją wiedzę i umiejętności będą przekuwać w realne działania na rzecz dzielnicy.

Nasza organizacja **CIM Horyzonty**, w ostatnich latach coraz większy nacisk kładła na wsparcie społeczności lokalnej, tak by przeciwdziałać wykluczeniu w jej obrębie i sprawiać, by stawała się bardziej aktywna. Przy okazji naszych działań poznaliśmy różne jednostki, grupy formalne i nieformalne, i głównych aktorów sceny łazarskiej. Możliwość prowadzenia Mobilnego Centrum Inicjatyw Lokalnych "ŁAZANKA" przez 2 lata osadziła nas bliżej potrzeb i zasobów tej dzielnicy. Celem niniejszego raportu jest prezentacja i opis rezultatów diagnozy społecznej prowadzonej na terenie objętym działalnością CIL Łazanka. Na potrzeby tegorocznej diagnozy wykorzystaliśmy wcześniejsze nasze doświadczenia (w tym dane z diagnoz preferencji spędzania czasu wolnego mieszkańców i mieszkank z 2017 i 2018 roku), a także wiedzę wyniesioną ze szkoleń z modelu OSL, prowadzone w ramach projektu CIL. W 2019 roku w ramach szkolenia przeprowadzonych przez Fundację Naukową "Antypody" został powołany w MCIL Łazance zespół badawczy, który miał za

zadanie wykonanie diagnozy, wywiadów środowiskowych i spacerów badawczych na Dolnym Łazarzu.

2.3 Cel diagnozy.

Celem tej diagnozy jest poznanie potrzeb, oczekiwań i problemów społecznych osób zamieszkujących Dolny Łazarz. Diagnoza umożliwi nam zdobycie rzetelnej wiedzy, dzięki której będziemy lepiej orientować się w łazarskim środowisku, a także stwarza mieszkańcom przestrzeń do wyrażenia własnych potrzeb i opinii odnośnie ich własnego miejsca zamieszkania. Dodatkowo dostarcza nam, aktywistom, argumentów w rozmowach z przedstawicielami Urzędu Miasta czy organizatorami konkursów na projekty lokalne. Na podstawie analizy tego dokumentu MCIL Łazanka we współpracy z CIM Horyzonty chce ułożyć plan działania na rok 2020, aby jak najlepiej wesprzeć społeczność Łazarską i wraz z mieszkańcami pracować na atrakcyjnością dzielnicy.

3. Diagnoza potrzeb, problemów i potencjałów społeczności z dzielnicy Łazarz w 2019.

3.1. Metodologia zastosowana w diagnozie.

W okresie październik 2018 - lipiec 2019 nasza reprezentacja z ramienia MCIL Łazanka i CIM Horyzontów wzięła udział w szkoleniu zorganizowanym przez ANTYPODY, na którym nauczyliśmy się jak stworzyć diagnozę dzielnicy używając takich metod jak: analiza danych, obserwacja, wywiad oraz spacer badawczy. Następnie używając nowo poznanych metod, przystąpiliśmy do działania w składzie Marta Szymaniuk, Florentyna Macioszczyk oraz Zuzanna Szczepanik.

Poniżej opisujemy dokładnie jak wyglądało u nas wykorzystanie tych metod.

a) Przeanalizowanie danych zastanych

Michel Angrosino w książce pod tytułem "Badania etnograficzne i obserwacyjne" (Warszawa: Wyd. Naukowe PWN, 2010, ss. 100- 102) pisze, że *"Analiza danych zastanych to badanie materiałów*

zgromadzonych w celach naukowych, administracyjnych bądź innych, zarówno oficjalnych, jak i nieoficjalnych.”

Naszymi materiałami, które analizowaliśmy przed wypisaniem wniosków były:

- mapa potrzeb Łazarza z 2018 roku (załącznik nr 1), z której jasno wynikało, że można wyróżnić miejsca, które są szczególnie zachęcające dla danych grup wiekowych. Dzieci i dorośli najczęściej przebywają w parku Kasprowicza (najprawdopodobniej razem), seniorzy w Parku Wilsona, a młodzież na Nocnym Targu Towarzyskim oraz w Ułan Browarze. Istotnym wnioskiem dla projektu MCIL ŁAZANKA jest też zanotowana mniejsza aktywność i atrakcyjność Łazarza Dolnego, czyli obszaru znajdującego się między ul. Głogowską a Kolejową. Właściwie nie ma tu miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców. Rodzice z dziećmi wspominali o placu zabaw, jednak seniorzy z Rynku Łazarskiego nie znajdowali miejsca dla siebie oprócz OKK Krag, gdzie jednak nie zauważają dla siebie atrakcyjnych działań. Inaczej myśleli seniorzy z Ogrodu Łazarz, którzy uczestniczą w aktywnościach na tym terenie znajdującym się tuż obok kluby. Wynika z tego, że warto zająć się aktywizacją obszaru Dolnego Łazarza.
- Nieformalna Grupa Łazarska na portalu społecznościowym Facebook, czyli miejsce wirtualnych spotkań mieszkańców Łazarza i jego sympatyków, gdzie można dzielić się informacjami o dzielnicy i pomysłami na jej ulepszenie. Do grupy należy prawie 12 000 członków a jednym z administratorów jest zawsze członek CIM HORYZONTY. Obserwowaliśmy tam bardzo dużą aktywność mieszkańców, którzy dzielą się informacjami, obawami, ale też reklamują nowe inicjatywy oddolne i wpływają na kształt dzielnicy. Widzimy w tym miejscu potencjał na reklamowanie wydarzeń integracyjnych oraz zbieranie informacji czego ludzie na Łazarzu poszukują.
- LAZARZ.PL - poznański portal dzielnicowy to jeden z najstarszych i największych poznańskich portali internetowych. Serwis, który powstał w 2005 roku z małej strony www przekształcił się w poważne źródło informacji i już od ponad 13 lat cieszy się dużym zainteresowaniem wśród społeczności lokalnej. Codziennie notujemy według GoogleAnalytics średnio 2,5 tysiąca wizyt. Stamtąd możemy wyciągnąć informacje o tym co działo się i będzie się dziać w tej dzielnicy.
- Wieści łazarskie – biuletyn informacyjny Rady Osiedla ukazujący się 2 razy do roku w nakładzie 2500 egzemplarzy, gdzie mieszkańcy mogą dowiedzieć się głównie o wydarzeniach, który odbyły się w ostatnim półroczu, a my mogliśmy przejrzeć jak rada

osiedla pracuje i co proponuje swoim wyborcom.

- Ponadto przy Zespole Szkół na Berwińskiego i na Rynku Łazarskim znajdują się tablice ogłoszeniowe Rady Osiedla. Mieszkańcy i organizacje łazarskie korzystają również ze słupów ogłoszeniowych, bądź witryn lokalnych przedsiębiorców przy ul. Głogowskiej, dookoła Rynku Łazarskiego, czy w OKK "Krağ". Zaglądamy tam czasem aby być na bieżąco z wydarzeniami oraz aby móc porównać, które ze źródeł informacji: internet, biuletyn czy ogłoszenia są najbardziej wydajne.

b) Obserwacja

"Pozornie jest to metoda powszechnie używana, ponieważ większość z nas uważa, że ma określoną wiedzę o dzielnicy zdobytą w rezultacie codziennego funkcjonowania w danej przestrzeni. Jednakże z naukowego punktu widzenia, obserwacja jako metoda badawcza może być uznana dopiero wtedy, gdy wpatrujemy się, aby dać odpowiedź na z góry postawione pytanie. Obserwacja naukowa jest spostrzeganiem celowym, ukierunkowanym i zamierzonym oraz systematycznie prowadzonym."

(http://socjologia-pracy.wyklady.org/wyklad/688_funkcje-i-metody-badan-socjologii-pracy_strona-3.html, 15.12.2019)

W celu przeprowadzenia obserwacji naukowej również wykorzystaliśmy wydarzenia:

- Łazarski Dzień Sąsiada 31-go maja 2019 roku w Ogrodzie Łazarz,
- Parking Day i organizowane wokół tego również badania opinii publicznej.
- Cykl szkoleń dla mieszkańców "Od pomysłu do projektu" które dotyczyło tego jak przygotować i zrealizować inicjatywę oddolną na Dolnym Łazarzu.
- Cykl darmowych warsztatów rozwojowych Rozum-Ciało-Dusza.
- Warsztaty międzypokoleniowe i międzykulturowe "Przez żołądek do kultury"

c) Wywiad

Wywiad to metoda polegająca na przeprowadzeniu rozmowy z wybranym respondentem, w toku, której próbuje się uzyskać jego odpowiedź na pewien zespół pytań.

(https://www.naukowiec.org/wiedza/metodologia/rodzaje-obszernosci_685.html, 15.12.2019)

Do wywiadów udało nam się zaprosić 10 osób, a spacer badawczy odbyliśmy wraz z 3 mieszkańcami Łazarza,. W czasie trwania szkolenia szukałyśmy osób, które będą chętne do rozmowy oraz pokażą nam Łazarz swoimi oczami. Podczas wywiadów spotykaliśmy się z mieszkańcami w neutralnym miejscu, najczęściej była to kawiarnia i korzystając z arkusza pytań pytań prowadziliśmy rozmowę, która była nagrywana i najczęściej trwała od 30 do 60 min. Pomimo zapisanych pytań, rozmowa najczęściej wychodziła bardzo naturalnie, gdyż zawsze staraliśmy się dać przestrzeń naszemu rozmówcy do opowiedzenia tego co jest dla niego ważne. Poniżej znajduje się arkusz pytań użytych w wywiadzie.

Po przeprowadzeniu wywiadu, dziękowałyśmy naszym respondentom i obiecałyśmy przesłać diagnozę, gdy już będzie gotowa, gdyż byli oni ciekawi co inni mieszkańcy odpowiedzieli. Następnie tworzyłyśmy transkrypcję każdego z wywiadów. Gdy przyszedł czas analizy, spotkałyśmy się aby omówić plan działania i przesłuchując wywiady, wybierałyśmy zdania, które możemy wykorzystać do naszej zaplanowanej tabeli, która jest szerzej opisana w rozdziale **3.2. Analiza zebranego materiału badawczego.**

d) Spacer badawczy

Spacer badawczy to interaktywna, terenowa metoda pytania mieszkańców o ich opinie w jakiejś kwestii – stosuje się ją przede wszystkim do badania przestrzeni. Jest to spacer moderowany przez prowadzącego według przygotowanego scenariusza, a uczestnicy to grupa mieszkańców danego terenu. (<https://partycypacjaobywatelska.pl/strefa-wiedzy/techniki/spacery-badawcze/>, 15.12.2019)

Ostatnim i najtrudniejszym etapem przeprowadzenia diagnozy społecznej był spacer badawczy. Wiele osób wolalo nam opowiedzieć o swoich miejscach niż je pokazywać. Udało nam się przekonać 3 osoby, które oprowadziły nas po dzielnicy i dodały swój komentarz do każdej z ważnych dla tej osoby lokalizacji. Wypisałyśmy wskazane obszary także w tabeli zatytułowanej MIEJSCA, a poniżej znajdują się zdjęcia zrobione podczas spacerów.

1. Podczas jednego ze spacerów to właśnie te kamienice, które są widoczne na zdjęciu znajdujące się na ul. Sarniej i Małeckiego zostały wskazane jako najładniejsze w całej dzielnicy.

2. Najbardziej ulubionym miejscem na przysłowiowym Dolnym Łazarzu jest Park Wilsona, zaskoczenie że nie należy od do Dolnej części było zaskakujące dla osób dających wywiad jak i tych, których zaprosiliśmy na spacer badawczy. Mieszkańcy ubolewają mocno nad faktem, że w dolnej części dzielnicy nie ma terenów zielonych, skwerów, gdzie można usiąść, a nawet położyć się na czystej trawie.

3. Kolejnym miejscem, które wzbudziło dużo emocji był “skwer” na ul. Kolejowej. Mieszkańcy czekają na zazielenienie się tego miejsca, oraz liczą na to, że powstanie tam wybieg dla psów, ponieważ do Parku Kasprowicza, niektórym psiarzom “za daleko”

4.3. Ogród Łazarz- zdjęcie przedstawia widok z którym styka się osoba wchodząc do ogrodu ze strony Klubu Osiedlowego Krąg (ogród znajduje się za nim i jest dość schowany między budynkami). Co ciekawe ogród łazarz na początku był ogrodem społecznym, nie wypracowanym metodą OSL, jednak z czasem po kilku wydarzeniach, świadomość mieszkańców wzrosła i ogród został przez mieszkańców zaakceptowany. Mimo to został on również wskazany jako ulubione miejsce mieszkańców. Problem, który zauważają jednak to mężczyźni pijący alkohol na ławce o każdej porze dnia.

5. Ciekawą przyszłą historię również będą miały ogródki im. Onufrego Kopczyńskiego 41 znajdujące się przy ulicy Dmowskiego na wprost Szkoły Podstawowej 77. Jedna z respondentek zdradziła podczas wywiadu, że Miasto planuje przekształcić ogórki w przestrzeń otwartą i zrobić tu kolejny ogród społeczny, bądź miejsce na kształt małego parku do którego będą mieli dostęp mieszkańcy tej części dzielnicy.

6. Kolejnym miejscem, które zostało wyszczególnione podczas spaceru badawczego to Rynek Łazarski, niestety nie z powodu wyglądu bo jak sami mieszkańcy mówią “pozostawia on wiele do życzenia”, ale z powodu historii jaką za sobą niesie i wyjątkowości ludzi, która tam przebywa.

7. Wiele osób wskazało miejscem “Vandal” znajdującą się na ul. Strusia 9 jako miejsce przyjazne, z miłą atmosferą i dobrą kawą. Z wypowiedzi wynikało, że jest ogromna potrzeba takich miejsc na Łazarzu, która będzie serwowała wegetariańskie, tanie jedzenie i będzie otwarta dłużej niż do godziny 22.

8. Skwer Eki z Małeki, został wskazany jako miejsce zrzeszające dużą ilość osób poprzez działania takie jak: ubieranie choinki jak co roku w wcześnie wykonane z Pireusie ozdoby przez seniorów wraz z wolontariuszami międzynarodowymi. W 2019 roku również odbył się “Parking Day” co pozwoliło zagospodarować przestrzeń w sposób kreatywny.

3.2. Analiza zebranego materiału badawczego

Wysłuchując osób udzielających nam wywiadów, postanowiłyśmy zapisać najpierw istotne elementy dla mieszkańców dzielnicy, które już są zauważone, potem skupić się na problemach a dopiero w końcowej fazie opisać na podstawie dwóch poprzednich potrzeby. Definiując takowe miałyśmy na względzie również nasze własne obserwacje i doświadczenia.

Spisując transkrypcję z nagrań wywiadów, wybierałyśmy cytaty oraz opisy ludzi, miejsc oraz akcji aby następnie wpisać je w odpowiednią tabelkę. Zdecydowałyśmy się na taki podział, ponieważ jest on dla nas najbardziej przejrzysty i odpowiada na wiele ważnych pytań:

KTO?

- Kto jest odbiorcą naszych projektów/naszej diagnozy?
 - Kto mieszka na Łazarzu?
- Kto uczestniczy w codziennym życiu dzielnicy?

Na te pytania odpowiada tabela zatytułowana: **LUDZIE**

CO?

- co zostało już zrobione?
- co robimy obecnie?
- co możemy zrobić?

Aby się tego dowiedzieć warto przejrzeć tabelę: **AKCJE**

GDZIE?

- Gdzie spotykają się mieszkańcy?
- Gdzie są źródła konfliktów?
- Gdzie są miejsca unikane i zaniedbane?

Oprócz przejrzania zdjęć ze spaceru badawczego, można przeczytać opisy ważnych miejsc na Łazarzu w tabeli : **MIEJSCA**

W każdej z tych kategorii wyodrębniliśmy 3 kolumny: potencjały/zasoby dzielnicy , problemy podkreślane przez mieszkańców oraz ich pomysły co by można było zmienić, opisane jako potrzeby.

Ludzie

1. Dzieci

2. Studenci, młodzież z zagranicy

3. Seniorzy

Zapytałyśmy mieszkańców Łazarza o ich przyjaciół, sąsiadów oraz ogólny opis społeczności lokalnej. Z ich wypowiedzi wyciągnęłyśmy zdania opisujące ludzi i podzieliłyśmy je na 3 kategorie:

- Potencjały czyli jakie grupy wiekowe są widywane w naszej dzielnicy.
- Problemy czyli z jakie trudności napotykają mieszkańcy dot. innych łazarzan.
- Potrzeby czyli pomysły mieszkańców co lub jak zmienić w danej sytuacji.

	POTENCJAŁY/ ZASOBY	PROBLEMY	POTRZEBY
Ludzie (kategorie osób)	- dzieci i młodzież jest <u>rzadko widziana</u>, tylko idąca z lub do szkoły, czasem na boiskach - <u>jest wielu studentów i młodych obcokrajowców</u>, (przeważnie z Ukrainy) - <u>często widziani są rodzice z dziećmi</u> (szczególnie młode mamy z wózkami), osoby wychodzące z psem - grupa aktywistów lokalnych: ludzie między 20-40 r.ż. - <u>bardzo liczna grupa stałych bywalców, starsze osoby</u> (osoby bezdomne śpiące na Rynku Łazarskim, osoby pijące alkohol na ławeczkach w Ogrodzie Łazarz oraz pod sklepami, stali sprzedawcy i klienci na Rynku Łazarskim) - Nieformalna Grupa Łazarska: grupa mieszkańców on-line	- rodziny z dziećmi spędzają swój wolny czas w parkach znajdujących się na Górnym Łazarzu. Rzadko ich widać na Dolnym Łazarzu. -dzieci biegają bez opieki, zdarzają się przez to wypadki -duża rotacja mieszkańców, co utrudnia wprowadzenie długoterminowych zmian. Starsze pokolenie umiera, a studenci zmieniają często miejsce zamieszkania, nie spędzają czasu na Łazarzu, tylko tu śpią. -niska świadomość ludzi na temat czystości i odpowiedzialności (nie zbierają odchodów swoich psów, nie wyrzucają śmieci do kosza, nie dbają o roślinność). -słaby kontakt z sąsiadami, wszyscy są dla siebie mili, ale nie znają się dobrze. - ludzie mniej zamożni zaczynają być wysiedlani z Łazarza, bo ich nie stać na	- uświadamianie mieszkańców - uatrakcyjnić dzielnicę na tyle aby młodzi ludzie chcieli w niej mieszkać dłużej i spędzać tu wolny czas - integracja z innymi mieszkańcami Łazarza, lepsza reklama inicjatyw prowadzonych na terenie dzielnicy, nie tylko poprzez facebooka i grono aktywistów, ale tak aby włączyć więcej ludzi. - wsparcie dla osób starszych i rdzennych

	- nowa rada osiedla składająca się w większości z młodych osób	zamieszkanie w odnowionych kamienicach, przez co rdzenni mieszkańcy opuszczają dzielnicę.	mieszkańców Łazarza
--	--	---	---------------------

Z tabelki oraz z wywiadów wynika, że pod względem widoczności/liczebności można podzielić mieszkańców Łazarza na trzy grupy wiekowe:

- nieliczna: młodzież i dzieci, którzy swój czas wolny nie spędzają na Dolnym Łazarzu. Mieszkańcy nie wiedzą czy siedzą w domu czy w parkach na Górnym Łazarzu, po prostu widzą ich tylko idących i wracających ze szkoły.
- liczna, zmieniająca się: młodzi od 20 do 40 r.ż., są to studenci lub młode rodziny, często zmieniają zamieszkanie, nie spędzają dużo czasu na Dolnym Łazarzu, chociaż zmienia się ta tendencja, z powodu nowopowstałych lokali.
- bardzo liczna, stała: ludzie starsi, emeryci, rdzenni mieszkańcy, spędzają większość czasu na Dolnym Łazarzu.

To co wysuwa się z kategorii problemów na pierwszy plan, to brak poczucia odpowiedzialności za dzielnicę lub brak poczucia przynależności do niej. Wniosek ten oparty jest na komentarzach o powierzchownych relacjach między sąsiadami, dużej rotacji wśród młodych mieszkańców oraz niedbałości o czystość. Mocno wybrzmiewa potrzeba edukacji mieszkańców jak i integracji, oraz zatrzymania młodych ludzi na dłużej.

Miejsca

Oprócz spacerów badawczych, zapytałyśmy naszych respondentów o ich ulubione miejsca na Łazarzu i co lubią w tej dzielnicy. Te informacje wpisałyśmy w kategorię POTENCJAŁY/ZASOBY. Negatywne lub wskazujące na konkretne braki komentarze dotyczące infrastruktury Łazarza wstawiłyśmy w kategorię PROBLEMY, a pomysły lub wypowiedzi sugerujące co jest mieszkańcom niezbędne zostało wpisane w POTRZEBY.

	POTENCJAŁY/ ZASOBY	PROBLEMY	POTRZEBY
Miejsca (lokalizacje w przestrzeni)	- Łazarz jest dobrze usytuowaną dzielnicą jeśli chodzi o miasto Poznań (blisko do dworca i co centrum) -” takie małe miasto w dużym mieście” z własną autonomią i rzeczywistością - układ dzielnicy pozwala na zjednoczenie się mieszkańców - dużo pięknych, starych kamienic, które są atutem tego miejsca - dużo przestrzeni między kamienicami, lżejsza architektura niż na Górnym Łazarzu, budynki nie przytłaczają -dzielnica nie jest rozległa, co sprawia, że miejsce jest bardziej przytulne i mniej anonimowe - Ogród Społeczny Łazarz- przyjemne miejsce spotkań z ławkami i muralami, jest na czym zawiesić oko, stoi krzesło przeniesione ze skweru Eki z Małeki i stała Wierzba, ale natura ją zniszczyła - Jest to oswojona przestrzeń- realizatorzy Inicjatyw oddolnych działających się w tym miejscu czują, że ogród Łazarz jest bardziej „Ich” - miejsce budzi zainteresowanie przejezdnych na rowerach, lub ludzi błądzących między blokami	- Łazarz jest odbierany przez większość jako zaniedbane miejsce, bo miejscowi nie przywiązują do tego uwagi, im to pasuje, żyje im się wygodnie -ulica Głogowska bardzo niebezpieczna dla rowerzystów, czują się oni niekomfortowo, trzymają się bardziej chodnika -Mało tanich miejsce na Dolnym Łazarzu np. „Powolność”- piękne, ale drogie, nie każdego stać i „Rusztowanie”- tylko dla mięsożerców, brak miejsca dla vegan i wegetarian - nie ma baru, gdzie można by usiąść ze znajomymi na piwo i pogadać, raczej wszyscy jadą do centrum - Łazarz jest Szary, dziurawe chodniki i ulice - mało śmietników, mało specjalnych śmietników na psie odchody - brak wybiegu dla psów z przeszkodami, takimi jak na Arenie - mini park na Dmowskiego jest regularnie niszczone przez młodych pełnych energii chłopców - duży problem to zakopcenie Łazarza, duży poziom smogu - nie ma miejsca aby pójść na Kręgle, na dyskotekę dla osób starszych	-stworzenie miejsca do siedzenia, gdzie ludzie będą mogli tworzyć i odbierać inicjatywy społeczne, artystyczne -na górnym łazarzu jest Park Kasprowicza (Arena) gdzie można pojeździć na rolkach, pobiegać, Klub sportowy (tenis, squash), siadać na kocach, foodtrucki, wziąć swojego psa i użyć wybiegu dla psów z przeszkodami, na dolnym tego nie ma. - potrzeba podobnego miejsca jak Park Wilsona i Arena, gdzie można poleżeć na polanie - Rodziny z dziećmi spędzają swój wolny czas w parkach znajdujących się na Górnym Łazarzu. Nie mają miejsca odpowiedniego dla dzieci np. placu zabaw, na Dolnym Łazarzu. -Poprawienie czystości, szczególnie

	- stali bywalcy Ogródu, widząc nowo-powstałe murale deklarowali pilnowanie i ochronę mienia przed tagami (wandalami) - Skwer z Eki z Małeki- blisko są fajne miejsce- jak Vandal, Pączuś i Kawusia, Łęctwo- galeria sztuki, nie trzeba płacić za parking, kiedyś był tam było można nabyć woreczki na psie kupy - Pireus- dobre skojarzenia jako aktywne miejsce w którym się dużo dzieje np. koncerty, warsztaty, spotkania z aktywistami Osoby pracujące lubią “Powolność”, “Rusztowanie”, Wyremontowany Krąg z aerobikiem, zajęciami językowymi, ale nie jest otwarty na nowe akcje, ma już swój grafik od lat - Lody Naturalne na Głogowskiej Kościół Matki Bolesnej - ładna architektura, zadbany teren Nocny Park Towarzyski - Skwer dla psów na Dmowskiego- siłownia na powietrzu, małe boisko- raczej spokojna okolica, gdyby dołożono tam więcej ławek i zadbano o stoisko z woreczkami to można by tam zrobić wybieg dla psów z hopkami	- Łazarz jest strasznie zaśmiecony, nie tylko od strony ryneczku gdzie jest mnóstwo śmieci, które zwiewa wiatr. Po prostu po takim weekendzie, to jest jakiś koszmar, ale ludzie też nie chcą sprzątać -jest trochę odcięty od całego miasta, miejscem w którym czas się trochę zatrzymał. -”psie kupy na Małeckiego, już nazwę rzeczy bardzo wprost. I wydaje mi się też, że ta ulica też jest specyficzna. Bramy tam i ludzie, którzy wychodzą z tych bram, już tak ogólnie sobie ich wrzucę do jednego worka” - brak osiedlowego klubu, czegoś innego niż Krąg. Jest budynek, który by się nadawał na takie miejsce- stary, zamkowy budynek koło Pireusa- niestety jego stan techniczny i architektoniczny zostawia wiele do życzenia - brak miejsca takiego jak Park, większa przestrzeń zielona dostępna dla mieszkańców - brak miejsca na inicjatywy, spotkania coś w rodzaju sali do wynajęcia na warsztaty - trochę sypialnia dla młodych ludzi, wynajmowanie mieszkania tylko dla spania, a nie spędzania czasu na dzielnicy	odchody psów jest konieczna i nagląca -potrzeba zagospodarowania nieużytków i opuszczonych miejsc -stworzenie stacji rowerowych z narzędziami - pomiędzy Łazarzem a Wildą, powinno powstać przejście dla pieszych, taki most pod mostem dworcowym a dworcem Hetmańska, bo jest mnóstwo ludzi którzy chcieliby mieć łatwiejszy dostęp i myślę, że i byłoby to fajne połączenie.” “Remont skwerku przy Kolejowej jest dla mnie zbędnym działaniem, ponieważ tam było zielono i ludzie z tego korzystali i nie widziałam potrzeby, by tam grzebać. Się okazuje, że będą nowe ścieżki, więc jakby trawnik będzie mniejszy, rozumiem, nie? Nie wiem, no, widziałam też projekt remontu Rynku Łazarskiego i
--	---	--	--

	-Pozostałości Cmentarza Żydowskiego przy ul. Głogowskiej (jest zakaz wstępu, można tylko zerknąć przez kratę) Wartościowym miejscem, związaną z tą kulturą jest Gmina żydowska na ul. Stawskiej - budują się nowe hostele i bloki - nowe usługi: Pizzeria “na Łazarski cieście”, “Jagoda nie Porzeczką”, nowy Fryzjer, “Masz babo placek”, “Pączuś i Kawusia” -ciekawym miejscem dla odwiedzających Łazarz to latarnia i pomnik rowerzysty -Jest dużo przestrzeni przy moście Hetmańskim, która może zostać wykorzystana na stworzenie miejsca dla mieszkańców -ogródki działkowe mają potencjał stania się nowym alą parkiem -Sam Rynek Łazarski jest miejscem, gdzie tak naprawdę ludzie współpracują między sobą, są bardzo serdeczni dla siebie. Może wydawać się obskurne z perspektywy osoby, która gdzieś tam przyjdzie z zewnątrz i widzi ryneček, który jest cały zawalony starymi namiotami, ale tu nie chodzi o te stare namioty.	-nowy pomysł na wygląd Rynku Łazarskiego, nie są ludzie przychylni do tego - dużo pustych lokali, trzeba odnowić, potrzeba dużo pieniędzy	przychyłam się do tych głosów przeciwnych. W sensie, myślę, że nie wpisuje się on stary charakter dzielnicy” - Tory, miejsce gdzie mógłby tam powstać wybieg dla psów, tam przy torach kolejowych między Łazarzem, a Wildą.
--	---	---	---

Pomimo dużej ilości informacji zawartych w tej tabeli udało się nam wyciągnąć najważniejsze wnioski. Opierając się na wcześniejszym przygotowaniu (obserwacja, analiza danych zastanych) oraz na wywiadach, można zauważyć znaczną poprawę w ilości lokali usługowych. W roku 2019 powstało wiele nowych miejsc, które przyciągają młodych ludzi, jednakże tylko tych zamożnych. Brakuje miejsc darmowych lub tanich, gdzie można zjeść i spotkać się ze znajomymi, takich jak np. Park Kasprowicza z masą atrakcji dla wszystkich grup wiekowych. Mieszkańcy widzą ogromny potencjał Łazarza, podziwiają jego historię i architekturę, a przestrzeń, nieużywane lokale czy Rynek z odpowiednim wsparciem finansowym chcieliby odnowić i uatrakcyjnić dzielnicę.

W tej tabeli także pojawia się duży dyskomfort dotyczący czystości dzielnicy. Respondenci zapytani o potrzeby, byli jednomyślni: brakuje im zieleni i miejsc na integrację z sąsiadami. Od razu podali nam przykłady terenów gdzie mogłoby powstać takie miejsca oraz co powinno się tam znaleźć.

Dodatkowo przy pytaniach “GDZIE?” zauważyliśmy znaczny kłopot z identyfikacją Dolnego i Górnego Łazarza, mieszkańcy nie wiedzą gdzie przebiegają granice tych dzielnic, a gdy dowiadują się jak wygląda prawdziwy podział ubolewają nad brakiem parku na Dolnym Łazarzu i wyrażają dezaprobatę do dzielenia Łazarza na te dwie strefy. Tylko nieliczni mówią o tym, że granica między Dolnym, a Górnym Łazarzem się zaciera i tworzona jest sztucznie.

1. Ogród Łazarz znajdujący się na ul. Dmowskiego, skryty między blokami, a Klubem Osiedlowym Krąg znajdującym się na ten samej ulicy.

2. Inkubator Kultury Pireus znajdujący się na ul. Głogowskiej

3. Po-dzielnia, Projekt wyrósł z dwuipółletniego doświadczenia istnienia kilku szaf (giveboksów) w Poznaniu. Po-Dzielnia, podobnie jak giveboksy, jest miejscem, w którym zostawiamy niepotrzebne nam już rzeczy w dobrym stanie i zupełnie za darmo możemy zabrać te, które nam posłużą. Główną ideą projektu jest wydłużenie życia przedmiotów, ograniczenie konsumpcjonizmu, promowanie upcyklingu i umiejętności naprawiania przedmiotów. Po-Dzielnia jest miejscem wykładów, warsztatów i wystaw związanych z tematyką nadmiaru przedmiotów i nadawania im nowego życia. Kilka z naszych inicjatyw zorganizowaliśmy właśnie tam.

Akcje

W tej tabeli POTENCJAŁAMI nazwałyśmy wydarzenia oraz działania, które według mieszkańców odbywają się na Dolnym Łazarzu. W kolumnie PROBLEMY można znaleźć te działania, które się nie podobają mieszkańcom a ich propozycje co i jak można zmienić znajdują się w POTRZEBACH.

	POTENCJAŁY/ ZASOBY	PROBLEMY	POTRZEBY
Akcje (wydarzenia, działania)	-wiele osób robi zakupy na Rynku Łazarskim, ale przeważająca większość w dużych sklepach t.j. Biedronka -dzieci i młodzież idą do szkół -studenci tylko tu śpią, a tak to zostają w centrum -starsze osoby spacerują i rozmawiają ze sobą -osoby pracujące widać tylko w samochodach lub tramwajach (przejazd) -Ludzie czasem dbają o Ogród Łazarza - wydarzenia np. PARKing day (zaintrygowało mieszkańców), Dni Łazarza (imieniny ulicy) -projekty: Aktywny senior, Łazarski bazar	- brak rozrywki, dzielnica w której nic się nie dzieje - opinia o Dolnym Łazarzu jako niebezpieczne miejsce - ma być strefa płatnego parkowania co się nie podoba mieszkańcom, bo do tej pory nie ponosili tego dodatkowego kosztu - kradzież narzędzi na stacjach rowerowych - są remontowane mieszkania, przez co ich cena wzrasta i są wykupywane przez przejezdnych - duży napór na kupowanie mieszkań - ruch na głogowskiej zbyt niebezpieczny, ścisk, dużo tramwajów, rowerzystów na chodnikach i wysoka prędkość samochodów, co powoduje wypadki -rowerzyści zmuszeni jeździć nielegalnie po chodnikach z	-potrzeba poczucia bezpieczeństwa osobistego jak i materialnego (rower, samochód) - Miasto musiałoby dofinansować rodziny biedniejsze, które nie stać na zostanie w odnowionych kamienicach - stworzenie większej ilości warsztatów pozaszkolnych dla dzieci poszerzające ich świadomość

	spacery historyczne, "Za mundurem łazarz sznurem"	powodu ruchu na głogowskiej - poczucie zagrożenia po Meczach Lecha -dużo pijanych ludzi wracających z Nocnego Targu -sylwester na małeckiego, nie da się przejechać, palą meble, nie wszystkim się to podoba	
--	---	---	--

Porównując pierwszą kolumnę tej tabeli oraz opis wydarzeń i akcji zorganizowanych w roku 2019 w dzielnicy Dolny Łazarz, można zauważyć, że mieszkańcy nie widzą wszystkich akcji dla nich tworzonych. Skupili się bardziej na życiu codziennym i na zagrożeniach, niż na wydarzeniach jednorazowych. Z tego wynika, że powinniśmy lepiej dobierać tematykę akcji lub inaczej je zareklamować aby więcej ludzi chciało w nich brać udział. Większość problemów w tej kategorii związana jest z bezpieczeństwem mieszkańców, nie podobają im się kradzieże, ruch na ulicy Głogowskiej czy częste spotykane osób pod wpływem alkoholu. Łazarzanie chcą czuć się bezpieczniej w swojej dzielnicy i uważają, że jednym ze sposobów na zmniejszenie przestępczości jest edukacja oraz pomoc finansowa miasta dla rodzin ubogich. Zauważyć można, że i w tej kategorii pojawiły się głosy o tym, że młodzież i studenci nie mają co tu robić, traktują tę dzielnicę jako miejsce do spania, nie do rozwijania się.

3.3. Wnioski.

Aby móc wyciągnąć wnioski, przeanalizowałyśmy dokładnie każdy element naszej diagnozy, skupiając się najbardziej na wywiadach oraz postach na Grupie Nieformalnej Łazarskiej, ponieważ wydawały nam się najbardziej rzetelnymi narzędziami zbierającymi opinie różnych grup z naszej społeczności lokalnej.

Pierwszym wnioskiem, który od razu rzucił nam się w oczy to brak czystości na ulicach i brak poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Badanie pokazało, że wiele osób zamieszkujących Łazarz ma go za brudne, zaniedbane i czasem niebezpieczne miejsce. Jako główne źródła zanieczyszczeń podają: odchody psów, niszczenie zieleni i budynków, mała ilość koszy na śmieci, a duża ilość odpadów na chodnikach. Przeszkadza im też smog spowodowany dużym ruchem na ul. Głogowskiej oraz przez nieodpowiednie ogrzewanie domów. Najbardziej zagrażającymi sytuacjami dla mieszkańców Łazarza są momenty powrotów kibiców z Meczu Lecha oraz weekendowe sytuacje związane z alkoholizacją wielu osób w okolicach Targu Towarzyskiego. Kolejnymi sytuacjami, które spotykają się z dezaprobatą mieszkańców są kradzieże np. narzędzi ze stacji rowerowych oraz same rowery, szczególnie zaparkowane w okolicach Rynku Łazarskiego.

➡ Czerpiąc inspirację z pomysłów samych mieszkańców, w roku 2020 chcemy skupić się na edukowaniu mieszkańców w zakresie czystości i ekologii, aby zmniejszyć ilość śmieci i smogu. Przeprowadziliśmy już pilotażowe zajęcia na temat smogu w Liceum nr 37 oraz Szkole Podstawowej nr 26, które cieszyły się zainteresowaniem wśród uczniów, jak i nauczycieli. Dodatkowo, przychylamy się do pomysłu “psiarzy”, aby było więcej koszy z woreczkami na psie odchody, a nawet, żeby zorganizować ogrodzony teren na Dolnym Łazarzu, który mógłby być wybiegiem dla psów. Aby zmniejszyć ilość kradzieży na naszej dzielnicy, mieszkańcy zaproponowali dofinansowanie rodzin biedniejszych, chociaż my wierzymy, że danie osobom bezrobotnym narzędzi do zarabiania, zamiast samych pieniędzy może być bardziej efektywną i długofalową zmianą. To oznacza, że spotkania na temat podnoszenia kwalifikacji osób bezrobotnych lub bojących się wrócić do pracy (osoby po chorobie, po urlopie macierzyńskim czy opiekujące się osobą niepełnosprawną w domu) może być odpowiednią formą pomocy.

Drugi wniosek to potrzeba integracji między sąsiadami oraz zaktywizowania młodych ludzi, aby chcieli mieszkać na tej dzielnicy i udzielać się. To był nasz cel w poprzednich latach i widząc, że wciąż nie zaspokoiiliśmy tej potrzeby, musimy przeanalizować nasze dotychczasowe działania, aby spotkały się one w przyszłym roku z większym zainteresowaniem oraz dawały realną szansę społeczności lokalnej na realizowanie swojej ulubionej aktywności w połączeniu z zacieśnieniem więzi sąsiedzkich.

➔ Abyśmy mogli lepiej dotrzeć do ludzi i zachęcić ich do pracy czy też zabawy razem z nami, musimy wyjść poza Dolny Łazarz i przeprowadzać nasze wydarzenia w tych miejscach gdzie jest dużo ludzi, np. Park Wilsona, Park Kasprowicza. Zwiększa to szansę na udział wielu mieszkańców, którzy mogli wcześniej nie dowiedzieć się o wydarzeniu, ale i tak przebywają w miejscu, w którym się ono odbywa. Co za tym idzie, będziemy dążyć do zintegrowania Dolnego i Górnego Łazarza, gdyż mieszkańcom nie podoba się ten sztuczny podział lub w ogóle nie są jego świadomi. Wyniki pokazują również, że miejsca będące ośrodkami kultury, tworzone poniekąd „sztucznie”, są bardzo potrzebne i spełniają ważną rolę w życiu mieszkańców dzielnicy Łazarz. Jednakże wciąż istnieje duża potrzeba sali warsztatowej lub darmowego miejsca spotkań gdzie MCIL Łazanka jak i inne grupy oddolne mogłyby się spotykać i działać. Nawet jeśli w czasie konkretnej akcji udaje nam się ożywić relacje sąsiedzkie, nie ma kontynuacji tych działań, ponieważ na Dolnym Łazarzu nie ma miejsca gdzie mogą spotkać się i porozmawiać, a w nowopowstałych lokalach jest dla nich za drogo. Idealnym rozwiązaniem byłoby stworzenie lokalu, które mogłoby służyć jako miejsce spotkań MCIL Łazanka, biura CIM Horyzontów, gdzie będzie sala dla innych grup oddolnych, na warsztaty czy spotkania wspierające, a ludzie mogliby tam się rozwijać jak i po prostu spędzać czas z innymi mieszkańcami. Aktualne biuro CIM Horyzontów jest za małe, aby pomieścić tam tak duże grupy, dodatkowo nie jest przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Poniżej znajdują się zdjęcia prezentujące nasze biuro:

1. Miejsce w który działamy na Dolnym Łazarzy, czyli biuro w szkole na ul. Klaudyny Potockiej 38 w Poznaniu na trzecim piętrze, a więc jest to miejsce nieprzystosowane do wychodzenia z ofertą do osób z niepełnosprawnościami.

2. Tak wygląda nasz biuro, nie za wielkie, dlatego priorytetem jest znalezienie nowego miejsca pracy ulokowanego na Dolnym Łazarzu.

3. Podczas jednego z wywiadów respondentka zaproponowała by budynek, który jest przedstawiony na zdjęciu mógłby być Centrum Kultury na Łazarzu. Jednak stan techniczny budynku pozostawia wiele do życzenia.

Załączniki do diagnozy MCIL Łazanka

1. Mapa potrzeb Łazarza z 2018 rok